

Vergaderjaar 2022–2023

30 252

Toekomstvisie agrarische sector

Nr. 78

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2022

Bij deze bied ik u het Nederlands actieplan voor de groei van biologische productie en consumptie aan. Het plan omvat een ambitie voor 2030 en beschrijft wat ik de komende jaren ga doen om dit doel te bereiken.

Het actieplan sluit aan bij de brief over de toekomst van de landbouw die ik 25 november 2022 naar de Tweede Kamer heb gestuurd¹. Daarin heb ik een visie geschetst op het «wat» en het «hoe» voor de toekomst van de landbouw en het proces om te komen tot een landbouwakkoord. Biologische landbouw past goed in een duurzaam toekomstperspectief voor de Nederlandse landbouw en draagt bij aan de opgaven waar we voor staan. We zullen met provincies verkennen hoe de biologische landbouw een oplossing kan bieden in de gebieden waar landbouw geëxtensiveerd moet worden in het kader van de stikstofaanpak en het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Dat hangt onder meer af van locatie, aard en omvang van het bedrijf.

Aanleiding en totstandkoming

In maart 2021 heeft de Europese Commissie (EC) een Organic Action Plan gepubliceerd.² Met dit Organic Action Plan geeft de EC invulling aan de Europese Green Deal, de Boer-tot-bord-strategie en de Biodiversiteitsstrategie. De Commissie streeft naar 25% biologisch landbouwareaal in de Europese Unie in 2030. Aan elke lidstaat is gevraagd een nationale strategie op te stellen, waarin de bijdrage aan de Europese ambitie uitgewerkt wordt binnen de eigen nationale context. Het kabinet heeft in 2021 aangegeven gehoor te willen geven aan de oproep.³ Met dit actieplan geef ik hier invulling aan.

¹ Kamerstuk 30 252, nr. 77.

² https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-action-plan_en.

³ Kamerstuk 22 112, nr. 3106.

Bij het opstellen van dit actieplan heb ik gebruikgemaakt van de input die ik heb ontvangen in gesprekken met stakeholders. Ruim 400 mensen hebben meegewerkt aan een uitgebreide stakeholderconsultatie. Dit heeft waardevolle inzichten gegeven in de kansen en uitdagingen die er zijn voor groei van biologische productie en consumptie.

Ambitie

De inzet voor biologische landbouw is fors en past in de transitie naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw. Om die positie ook daadwerkelijk in te nemen is groei van de sector nodig. Met dit actieplan stuur ik aan op een versnelling van de groei van het biologische landbouwareaal van 4% (in 2021), naar 15% in 2030. Dat betekent een groei van ca. 80.000 hectare nu naar ca. 300.000 hectare in 2030. Dit is een forse ambitie. De groei zal voornamelijk moeten komen van de melkveehouderij en akkerbouw, sectoren met veel areaal die grondgebonden zijn en met omschakeling kunnen bijdrage aan de grote opgaven die er zijn op natuur, stikstof, water, biodiversiteit en dierenwelzijn. Hiermee kan ook de kringlooplandbouw en de natuur-inclusieve landbouw een extra impuls krijgen. Omschakelen naar biologisch is een grote stap, dat besef ik goed. Het vergt een andere bedrijfsvoering en een andere aanpak. Boeren hebben daar vragen over. Ik wil hen helpen met advies en kennis.

Boeren zullen alleen kunnen en willen omschakelen als zij daar ook een goed verdienmodel aan overhouden. Dit hangt samen met de noodzaak om ook de afzetmarkt voor biologische producten te vergroten. Landen om ons heen hebben laten zien dat dit mogelijk is, wanneer er samengewerkt wordt in de keten en er een gezamenlijke inspanning is van producenten tot consumenten. Hiervoor is ook nauwe samenwerking met alle verschillende verkoopkanalen (retail, food services, horeca, consumenten) nodig. In het actieplan wordt met voorrang ingezet op het stimuleren van die afzetmogelijkheden. Om dit proces te versterken wordt samen met de sector een marktontwikkelprogramma opgezet.

Van actieplan naar actie

Ik ben mij er van bewust dat ik dit actieplan naar buiten breng in een tijd van grote onzekerheid voor producenten, ketenpartijen en consumenten bijvoorbeeld op het gebied van markt- en prijsontwikkelingen. Dit is echter geen reden om te wachten met de transitie naar een duurzaam voedselsysteem. Het is belangrijk deze beweging nu in gang te zetten.

Met dit actieplan neemt de rijksoverheid het initiatief. Een brede inzet van vele partijen is nodig om stappen te zetten. Ik doe daarbij een dringend beroep op ketenpartijen om vanuit hun rol een bijdrage te leveren. Hier zal ik verdere afspraken over maken in het op te stellen landbouwakkoord.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema